

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΕΙΑ

Ε.γ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2007

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Ε.γ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2007

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΤΟΥ ΚΡΙΤΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΝ ΠΑΙΙΑΝ ΚΥΡ ΝΙΚΟΛΑΟΝ

Πλείστην ὅτι χάριν οἶδα θεῷ μὲν πρῶτον, ὦ πάτερ πατέρων
καὶ κύριε κυρίων τῶν ἐπὶ γῆς, εἶθ' οὕτως καὶ τῷ αἰδεσιμωτάτῳ
μοι κυρίῳ καρδιναλίῳ, ὅτι με τοσούτου πράγματος ἠξίωσαν, οὐ-
μενουν εἶποι τις ὅσου καὶ ἡλίκου, λέγω δὴ τῆς σῆς θεοειδοῦς καὶ
μακαριωτάτης ὄψεως. Ἦν δὴπου θεσπεσίαν τῷ ὄντι καὶ θεοείκελον 5
ὄψιν πάλαι ποθῶν καὶ ὅτι μάλιστα ταύτης θεῷ καθ' ἡμέραν εὐχό-
μενος τυχεῖν, οὐδόλως εἶχον εἰς δεῦρο τῆς εὐχῆς οὐδ' ὅπως οὖν
ἐπιτυχεῖν, οὐκ οἶδα εἴτε τοῦ θεοῦ με ταύτης τῆς θεᾶς ἀνάξιον
κρίνοντος, εἴτε καὶ τοῦ τῆς ὁδοῦ διαστήματος ὀκνεῖν καὶ ἀναβάλ-
λεσθαί με πείθοντος τὴν θεοφιλῆ ταύτην καὶ καλλίστην ἐμπορίαν, 10
ἅτε δὴ καὶ ὑπερόριον μάλα τυγχάνουσαν καὶ πολλὰ τὰ μεταξὺ
δύσκολά τε καὶ ἀνώμαλα παρέχουσιν, ἐπεὶ καὶ μάλα πολλὰ
μεταξὺ οὖρεά τε σκιάοντα καθ' Ὅμηρον θάλασσά τε ἠγήεσσα. Ἐῷ
γὰρ λέγειν Σκύλλας τε καὶ Χαρυβδεῖς καὶ ὅσα τῶν ἀλλοκότων
θηρίων ὁ τῆςδε τῆς ὁδοῦ πλοῦς τρέφειν παρὰ ποιηταῖς λέγεται, ἃ 15
δήπου διελθεῖν ἄνευ μεγίστων κινδύνων καὶ δαπάνης οὐ ῥάδιον
οἶμαι, καὶ εἰ καθ' Ἡρακλέα τις ὢν τυγχάνει, ἐπεὶ καὶ ὁ τῶν

Περιλαμβάνεται ἐν μόνῳ τῷ Παλατίνῳ κώδικι 146 τῆς βιβλιοθήκης
τοῦ Βατικανοῦ, φ. 159^α-166^β, αἰῶνος ιε'.

Ἐν τῇ ᾧ κάτωθεν τῆς ἐπιγραφῆς Adulatoria.

2. εἶθ' οὕτως ἐπαναλαμβάνεται καθαρώτερον ἐν τῇ ᾧ, χειρὶ πι-
θανῶς τοῦ Κωνσταντίνου Λασκάρεως 5. θεοειδέλλον 6. καθη-
μέραν 10. ἐμπορείαν 12-13. δύσκολά τε-μεταξὺ πρόσθετα
ἐν τῇ κάτω ᾧ διὰ παραπεμπτικοῦ σημείου /. 13. καθόμηρον

14 (καὶ κατωτέρω ἐκασταχοῦ). τὲ χαρυβδᾶς 17. καθήρα-
κλέα τις

Κεφαλήνων ἄρχων καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν Διὶ μῆτιν ἀτάλαντος
 Ὀδυσσεὺς ἐνταῦθα τοῦ πλοῦ ναυαγῆσαι μάλιστα ἄδεται. Ταῦτα
 γὰρ εἰς νοῦν λαμβάνων, θεοεἰκελε πάτερ, καὶ τὰς ἐκεῖθεν ὀυσκο-
 λίας λογιζόμενος καὶ ἅμα ὥσπερ τινὰ πέδῃν τὴν τῶν ἐφοδίων περὶ
 5 τὸν πλοῦν ἀπορίαν περιφέρων, ὠκνοῦν καὶ ἀνεδυόμην τὴν θείαν
 φ.159^α ταύτην καὶ ἐκ πολλοῦ μοι μεμελετημένην || ἐμπορίαν, ἥς ἴσον τὸ
 κέρδος ἡγημαὶ τοῖς εἰς Παλαιστίνην ἀπαίρουσιν ἐφ' ᾧ τῷ θεοδέ-
 γμονι τάφῳ προσκυνησάτω, μᾶλλον δὲ καὶ μεῖζον. Ἐν ἐκείνῳ μὲν γὰρ
 ἅπαξ τὸ Κυριακὸν ἐντεθεν σῶμα ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρὸς ἀναληφθὲν
 10 ἰδρυταί, ταῦτ' ἄρα καὶ ὁ τοῦ ἀχράντου σώματος τάφος κεκένωται
 καὶ πλέον οὐδὲν εὐρήται τοῖς πίστει προσιοῦσιν ἐκείνῳ, εἰ μὴ γε
 ἄρα πίστεως ἕνεκεν τὰ τῆς μισθαποδοσίας· ἡ πίστις σου γὰρ φησὶν
 σέσωκέ σε, καὶ τὰ ἐξῆς. Ἐν δ' ἄρα τῇ οὐρανοβάμονι καὶ θεσπεσίᾳ
 ψυχῇ σου τοῦ μακαριωτάτου καὶ ὑπερτάτου πατρὸς ζῶν αὐτὸς ὁ
 15 τοῦ θεοῦ λόγος αἰεὶ ἐνίδρυται τε καὶ ἐνοικεῖ καὶ ναὸς ἀντικρυς καὶ
 τάφος θεοῦ ὁ σὸς θεῖος συναμφοτέρος ἀναδεικνύεται ἄνθρωπος,
 πρυτανεῖον ὄντως καὶ ὢν καὶ καλούμενος μᾶλλον ἢ τὸ παρ' Ἀθη-
 ναίοις οὕτως ὀνομαζόμενον, εἶθ' ὡς τοῦ θειοτάτου πυρὸς ταμεῖον
 τυγχάνον ἄσυλον· πῦρ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ πῦρ καταναλίσκον
 20 τὰς ἀμαρτίας, ἐπεὶ ἐνθεν καὶ σοὶ πάντως τῷ μεγάλῳ καὶ θεολή-
 πτῳ πατρὶ τό γε τὰς τῶν ἀνθρώπων ἀμαρτίας ἀφιέναι δύνασθαι
 δέδοται· εἶθ' ὡς τὸν οὐράνιον καὶ ζωικὸν ἄρτον φέρων ὥσπερ ἀπὸ
 πρυτανείου τινὸς τοῖς ἐπιθυμητικῶς ἔχουσι τῆς αἰωνίου ζωῆς,
 αὐτάρκως χορηγῶν τε καὶ προτιθεὶς εἰς ἐστίασιν. Ἄ δὲ πρὸς
 25 ἐμαυτὸν ἀναπολῶν, ἀγιώτατε πάτερ, καὶ τὸ τῆς ζημίας μέγεθος
 ἀναπεμπάζων ὅσον ἐκ τοῦ μὴ τὴν κατὰ νοῦν μοι ταύτην μελετη-
 θεῖσαν ἐμπορίαν εἰς ἔργον ἀγαγεῖν, δεινῶς ἔφερον τὸ πρᾶγμα καὶ
 φ.160^α δυσ||ηνιάστως καὶ ταλανίζειν ἐμαυτὸν οὐκ ἐπαυόμην καθ' ἡμέραν

1. κεφαλῆνων 3. θεοεἰκελε 4. ὥσπερ τινὰ 6. ἐμ-
 πορείαν 12. τὰ τῆς μισθαποδοσίας πρόσθετα ἐν τῇ ἄνω ᾧα διὰ
 παραπεμπτικοῦ σημείου : 22. ἄρτον 24. προθεὶς 25. ἀνα-
 πολῶν 27. ἐμπορείαν 28. καθημέραν

ἄθλιον, ἐλεεινὸν, δυστυχίας πάσης καὶ συμφορᾶς ἀνάπλεων ἡγούμενος, καὶ ὅλως θανατῶν ἄνθρωπος ἦν, οὐκ ἀνεχόμενος ζῆν καὶ τὸν ἥλιον προσορᾶν, τοιαύτης ἐκπεπτωκένας μέλλων εὐδαιμονίας καὶ μακαριότητος. Ἄλλ' ἐγὼ μὲν, τούτοις τοῖς λογισμοῖς βαλλόμενος, οὕτω διετέλουν· θεὸς δὲ ἄρα τῆς εὐχῆς μοι καὶ τῆς 5 ἐφέσεως ταύτης οὐκ ἀνήνυτα θῆσειν εἰς τέλος ἔμελλεν. Ὁ γάρ τοι τὰ πάντα ἄριστος καὶ τῆς σῆς ὅλως ἐξηρτημένος τυγχάνων θεσπεσίας ψυχῆς καρδινάλιος, ὁ πάντα ἀγαθός, τῆς ἐνταῦθα φερύσης ἀπτόμενος ὁδοῦ, πᾶσαν μοι πρόφασιν κωλύμης ἀνήρηκε, μετ' αὐτοῦ με συναπαίρειν κελεύσας ὅτι τάχος καὶ μηδὲν τῶν τῆς 10 ὁδοῦ χαλεπῶν δυσχεραίνειν μηδ' ἀναβάλλεσθαι τὰ τῆς ἀπάρσεως ταύτης ἔστι αὔριον ἔστι ἔννηφιν κατὰ τὸν Ἀσκραῖον, εὐχαῖς τοῦ μακαριωτάτου καὶ μεγάλου θαρρήσαντα πατρὸς, οὐπερ ἔνεκα καὶ τὸν παρόντα πλοῦν τολμήσειν ἐμέλλομεν. Ὡς πειθόμενος οὐκέτι δὴ προσανέθεμην, ἀποστολικῶς εἰπεῖν, σαρκὶ καὶ αἵματι, οὐδὲ γυναῖκα καὶ 15 παιδίᾳ καὶ τὰ τιμιώτατα καὶ πατρίδα καὶ φίλους καὶ βασιλέως ὑπηρεσίαν ἅμα καὶ εὐμένειαν λογισάμενος, ἀναβεβλημένος ἔτι διετέλουν, οὐδὲ σάλους καὶ κλύδωνας καὶ ταραχὰς ἀνέμων καὶ κινδύνους ὑποβρυχίους λογισάμενος, οὓς ἐνδέχεται τοὺς τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα πελάγη διαπερᾶν πειρωμένους ὑφίστασθαι ὄκνουν καὶ 20 || ἀνεδυόμην, ἀλλ' Ἐρρίφθω κύβος εἰπὼν κατὰ τὸν μέγαν Ἰούλιον φ.160⁶ Καίσαρα, εἰ καὶ τολμηρὸν οὕτως ἔμοιγε εἰπεῖν, εἰπόμην τῷ κεκληκότι μάλα προθύμως καὶ ὅλη ψυχῆς καὶ ζεούση προθυμίᾳ, ὡς εἰς θεὸν αὐτὸν ἀντικρυς τὴν πορείαν ποιησόμενος καὶ τῆς ἐκείνου μακαριότητος ἀπολαύσων. Καὶ γὰρ ἦν ἄλλως σχέτλιον καὶ πλεί- 25 στης ὄντως ἄξιον μέμψεως, εἰ Σόλων μὲν Ἀθήνηθεν εἰς τε Λυδίαν καὶ Σάρδεις οὐκ ἀπώκνησεν ἀπᾶραι, Κροῖσόν τε καὶ τοὺς ἐκείνου θησαυροὺς ιστορῆσαι, ἄνθρωπον καὶ ταῦτα βάρβαρον ὄντα καὶ ἄλλως ἰδιώτην καὶ τῶν γε τῆς ψυχῆς ἀναφαιρέτων ἀγαθῶν

9. πᾶσαν 11. μὴδ' 12. ἔννηφι 15. ἀποστολικῶς εἰπεῖν πρόσθετα ἐν τῇ ᾧα διὰ παραπεμπτικοῦ σημείου : 22. καίσαρα 27. ἀπάραι κροῖσσον τὲ

οὐδὲν κεκτημένον, ὅτι μὴ τοὺς πολυταλάντους ἐκείνους καὶ πολυ-
 χρύσους θησαυροὺς, δι' οὓς πάντως ἀπώλετο, Κύρον τὸν Καμβύσου
 καὶ Μανδάνης ἐκπολεμώσας καθ' ἑαυτοῦ, εἰ καὶ ἄλλως τὸν Σόλωνα
 λόγος αἰρεῖ οὐχ ἀπλῶς [διὰ τὸ] Κροῖσον ἱστορῆσαι καὶ τοὺς ἐκείνου
 5 θησαυροὺς τὰς Σάρδεις καταλαβεῖν, ἀλλ' ὡς ἐλέγξων ἐκεῖνον μά-
 την ἐναβρυνόμενον τῷ πολυταλάντῳ πλούτῳ καὶ τὴν εὐδαιμονίαν
 ἐκεῖθεν ὀριζόμενον, ὡς μετριώτερός τε γένοιτο καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ
 πλουτεῖν ἐπάρσεως καθαφῆ. Καὶ δῆλον ἐξ ὧν αὐτὸς τὸν Σόλωνα
 ἐρόμενος, εἴ τινα εὐδαιμονέστερον ἐκείνου οἶοιτο, μετὰ γε πολλῶν
 10 καὶ ἄλλων καὶ τοῦτ' ἤκουσεν, ὡς τῆς τοιαύτης εὐδαιμονίας τὸ
 τέρμα δεῖ σκοπεῖν, τὸ ἄστατον τῆς τυχηρᾶς εὐδαιμονίας ἐντεῦθεν
 ὑπαινιττόμενος. Εἰ δὲ Σόλων μὲν τοσοῦτον ὑπέμεινε πλοῦν, εἴθ' ὡς
 ρ.161^α εὐδαίμονα θαυμάσων τὸν Κροῖσον διὰ || τὸ πλουτεῖν, εἴθ' ὡς τὴν
 ἀλαζονείαν ἀποσκώψων τὴν ἐκείνου καὶ μετριώτερον ἐντεῦθεν ποιῆ-
 15 σαι, ἀνθρωπινώτερα δῆπουθεν φρονεῖν ἀναπέισας αὐτὸν, ἥπου γε
 ἡμεῖς δικαιότεροι ἂν εἴημεν ἐκ πάνυ πολλοῦ τοῦ περιόντος πάντα
 πόνον ὑπερφρονεῖν, κἂν ὅ τι μάλιστα δυσχερῆς ἐστί καὶ δυσκατ-
 ὀρθωτος καὶ πολλὰς ἔχων τὰς ἀπορίας, οἱ τὸν δεύτερον ἐπὶ γῆς
 θεὸν προσκυνεῖν μέλλοντες καὶ ἐν ᾧ οἱ τῷ ὄντι θησαυροὶ τῆς ἀνω-
 20 τάτῳ σοφίας καὶ γνώσεως ἐναπόκεινται καὶ παρ' οὗ πᾶς τις ἂν
 καὶ πολλαχῆ τὴν ὠφέλειαν πορίζεσθαι δύναιτο ὡς ἐκ κοινοῦ τινος
 ταμείου, ἐν ᾧ τὰ τε τῆς καθ' ἡμᾶς καὶ τῆς θύραθεν σοφίας τὰ
 ἀγάλματα ἐντεθησαύριστα, εἴπερ μὴ τὴν τοῦ νότου βασίλισσαν
 Σιβύλλαν κατακρινουῖσαν ἡμᾶς μέλλομεν ἔξειν, ἐκ περάτων γῆς
 25 οὐκ ἀποκνήσασαν εἰς Παλαιστίνην δραμεῖν ὥστε τὴν Σολομῶντος
 σοφίαν ἀκοῦσαι, ἐπεὶ περ ὧδε καὶ πλέον Σολομῶντος, ὡς πού τῶν
 εὐαγγελίων τὸ Κυριακὸν ἀπεφήνατο λόγιον. Πολὺ γὰρ καὶ ἀσυγκρί-

2. κύρον 4. διὰ τὸ προσέθηκα 6. ἐναβρυνόμενον 7. με-
 τριώτερος 11. της 13. κροῖσσον τὸ ἐκ τὸν διαξεσθέντος τοῦ ν
 14. ἀλαζονίαν 15. ἀνοπινώτερα 19. τῷ ὄντι 20. παρ
 24. σιβύλλαν. Δὲν ἐπιχειρῶ νὰ διορθώσω Σαβὰ, ὅπως μὴ μεταβάλω τὸ
 πιθανῶς γραφὲν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἀργυροπούλου. 25. ἀποκνήσασαν

τως τὸ τῆς ὠφελείας ἐνταῦθα κέρδος ἢ ἐκεῖ πάντως νομίζειν χρεών.

Τούτοις οὖν, ὡς ἔφην, καὶ τοιούτοις ἔγωγε τοῖς λογισμοῖς ἀναπέισας ἑμαυτὸν, ὦ τρισμακάριε πάτερ, οὕτως πᾶσαν μὲν κινδύνων ὑποψίαν τῆς ψυχῆς ἐξορίσας, πάντα δὲ πόθον καὶ σχέσιν πατρίδος καὶ παιδῶν καὶ φίλων καὶ συγγενῶν, ἣ περ ἔφην, ἀπώ- 5 σάμενος, τὸν παρόντα σὺν Θεῷ κυβερνήτῃ πλοῦν ἐστειλάμην, καὶ, ἤδη γε τοῦ θεοῦ συνάρσαντος, πάρειμι σῶς, τῶν καταθυμίων || ὑπὲρ λόγον καὶ ὡς οὐκ ἂν τις ἤλπισε τετυχηκῶς, λέγω δὴ τῆς φ.161⁶ σῆς θεοειδοῦς καὶ ἀγγελικῆς ὄψεως τὸ ἀκρότατον τῶν ἐπὶ γῆς ἐφετῶν καὶ κάλλιστον ὄντως ἀξίωμα τε καὶ θέαμα καὶ οὐ μεῖζον 10 οὐδὲν οὐδὲ θεϊότερον τῶν ἐπὶ γῆς ἀγαθῶν ἔχει τις ἐπινοῆσαι, ὡς- περ καὶ ἐπὶ τοῦ πρωτοτύπου καὶ νοεροῦ καὶ τὰ πάντα ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγαγόντος ἐπουρανίου θεοῦ, εἰς ὃν πᾶσα ἔφεσις πάσης λογικῆς φύσεως ἴσταται καὶ ὑπὲρ ὃν οὐδαμοῦ τι φέ- ρεται. Οὐ γὰρ ἔχει τι ὑψηλότερον ἄλλο, κἂν ὁ διαβατικώτατος 15 καὶ ὑψηλότατος καὶ πολυπραγμονέστατος νοῦς τὰ μάλιστα φιλο- νεικείῃ ἐπιζητῶν κατὰ τὸν ἐν θεολογίᾳ Γρηγόριον. Οὐ σὺ τὴν εἰ- κὼνα φορῶν, ὃ τά γε δευτερεῖα τῆς ἀρχῆς ἔχων ἐκείνου, ἄριστά τε καὶ κάλλιστα τὰ τῆς ἐκκλησίας ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τὰ τῶν Χριστια- νῶν ἅπαντα πράγματα κυβερνῶν διατελεῖς καὶ ὡς αὐτὸς ἐκεῖνος 20 ἄντικρυς ὁ παρὰ θεοῦ τὴν τῆς ἐκκλησίας ἐπιτροπὴν ἀναδεξάμενος καὶ πέτρα παρ' ἐκείνου κληθεῖς, ἐφ' ἧς ὡς περ ἐπὶ κρηπίδος τινος ἢ βάσεως ἀρρήκτου τὴν ταύτης οἰκοδομὴν ἐπηγγείλατο ποιήσειν. Οὐ σὺ, θεσπεσιώτατε καὶ ἰσαπόστολε πάτερ, τὸν τε βίον τὴν τε ἀρετὴν καὶ τὴν ἄλλην ἐκείνου θείαν τε καὶ πνευματικὴν τῷ ὄντι 25 φιλοσοφίαν καὶ τὴν διάπυρον πρὸς θεὸν ἐκείνου πίστιν κατ' ἄκρας ζηλώσας, εἰκότως καὶ τῶν ἐκείνου πρεσβείων κεκληρονόμηκας, εἰς τε τὸν ὑψηλότατον καὶ ἀγιώτατον ἐκείνου καθίσας θρόνον, τὴν

7. συνάρσαντος. Ἐγραψεν ἄρα οὕτως αὐτὸς ὁ Ἀργυρόπουλος ἢ διορθωτέον συνάραντος; 14. τὶ 16. ταμάλιστα 21. κρηπί- 25. τῶντι

φ.162^a τῆς οἴκου || μένης πάσης ὡς ἀληθῶς ἱερωτάτην ἀκρόπολιν, ἀφ' ἧς
 ὡςπερ ἀπὸ σκοπιᾶς τινος τὰ τῶν Χριστιανῶν ἅπαντα κατοπτεύων
 πράγματα κάλλιστα τε καὶ εὐσεβέστατα διέπεις καὶ τὴν τῆς ἐκ-
 κλησίας ἰθύνεις μυριοφόρον ὀλκάδα, διακατέχων μὲν αὐτῆς ἀσφα-
 5 λῶς τοὺς οἶακας, ἀπωθούμενος δὲ ἰσχυρῶς τοὺς δίκην κυμάτων
 ἐπηρεάζειν αὐτῇ πειρωμένους, ἵνα μὴ τὸ τοῦ χριστιανικοῦ πλη-
 ρώματος σκάφος ταῖς τῆς ἀδικίας ἐπιρροαῖς περιπίπτῃ· ὁ δὲ σοι,
 θεοῦ συναιρομένου, κεκατῶρθωται πράγμασιν αὐτοῖς εἰς τέλος.
 Πάσης μὲν γὰρ εἰρήνης καὶ γαλήνης τὰ τῆς ἐκκλησίας, τρισμά-
 10 καρ, ἐπὶ σοῦ καὶ τῆς σῆς ἱεραρχίας πεπλήρωται πράγματα, εὐ-
 φροσύνη δὲ τις ἄρρητος καὶ χαρὰ καὶ εὐθυμία πάντας ἀνθρώπους
 καὶ οὐχ ἥκιστα τοὺς τῆς ἐκκλησίας κατέχει τροφίμους, ἀψιμαχίαι
 δὲ πᾶσαι καὶ ἔριδες καὶ λογομαχίαι καὶ φθόνοι καὶ ἀντίθρονοι τι-
 νες καὶ ἀντιπάπαι, καθάπερ τινὲς Τιτᾶνες κατεξανιστάμενοι ἢ μᾶλ-
 15 λον καθάπερ τινὲς ἄλλοι δαιμόνων, οἱ πάλαι ἐπὶ νεφελῶν τοὺς
 θρόνους αὐτῶν μεγαλαυχήσαντες θήσειν καὶ τῷ ὑψίστῳ καὶ με-
 γάλῳ θεῷ ὁμοιωθήσεσθαι ἐπιχειρήσαντες, ἐκποδῶν ἀπελήλανται,
 παντάπασιν ἀπεσκορακισθέντες καὶ τῷ τῆς ἀπωλείας καὶ ἀφανείας
 παραδοθέντες βαράθρῳ, τῆς σῆς φωτοειδοῦς καὶ παναρέτου παρ-
 20 ουσίας διασκεδασάσης δίκην ἡλίου τὰ τέως τὴν τῆς ἀγιωτάτης
 ἐκκλησίας γῆν ἐπισκοτίζοντά τε καὶ διοχλοῦντα πονηρότατα ἐκεῖνα
 φ.162^b νέφη καὶ πνεύματα· ἃ δὲ πρῶην || τῇ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ πολὺν
 τὸν κυκεῶνα καὶ τάραχον παρεῖχεν.

Αἴτιον δὲ τῆς τε τῶν πονηρῶν ἐκείνων πραγμάτων ὑποχωρή-
 25 σεως καὶ τῆς τῶν παρόντων ἀγαθῶν ἐπιδόσεως τὸ τῆς σῆς καὶ
 μόνης ἀρετῆς περιόν· ὁ πάντες σεβόμενοι τε καὶ αἰδούμενοι, οἳ τε
 χρηστοὶ καὶ φαῦλοι τῶν ἀνθρώπων, ὁμοίως εἴκουσί τε καὶ στέρ-
 γουσι τὴν σὴν ἱεραρχίαν ὡς ἄντικρυς αὐτοῦ Θεοῦ ἐπιστατοῦντός
 τε καὶ πρυτανεύοντος τὰ τῆς ἐκκλησίας πράγματα. Αἰδεῖται γάρ

2. τίνος 4. ὀλκάδα 7. περίπτῃ 8. καικατῶρθωται
 12. ἀψιμαχίαι 14 (καὶ 15). καθάπερ τινες τιτάνες 17. ἐκποδῶν
 18. ἀποσκορακισθέντες. Μὴ ἔγραψεν οὕτως αὐτός ὁ Ἀργυρόπουλος;

φησιν ἀνδρὸς ἀρετὴν καὶ πολέμιος, καὶ οὐδεις οὕτω θρασὺς καὶ ἀλαζών, ὅστις ἐνδοιάζων ἔοικεν, ὡς οὐχ ὑπὸ κρείττονος ἄρχοιτό τε καὶ ἱερατεύοιτο, τὰ τε ἄλλα καὶ πολλῶ μᾶλλον τὴν τε θείαν καὶ ἀνθρωπίνην σοφίαν ὑπεραίροντος. Καὶ μοι δοκεῖ διὰ ταῦτα πάντα νῦν ὡς ἀληθῶς, ἀγιώτατε πάτερ, εἰς ἀνθρώπους ἀφῖχθαι 5 τὸν τῆς εὐζωίας χρόνον, ὃν Πλάτων πάλαι προηγόρευσεν ἔσεσθαι, ὅταν ἢ βασιλεῖς φιλοσοφήσωσιν ἢ φιλόσοφοι βασιλεύσωσι. Καὶ γένοιτό γε, θεὲ σῶτερ, τοὺς ἐκ παλαιοῦ χρόνου παρ' Ἑλλησι μαρνανθέντας λόγους νῦν ἐπὶ σοῦ, φιλοσοφίᾳ τὴν ἀρχὴν ἐγκαταμίξαντος, ἀναθλαλλῆσαι καὶ εἰς αὕξην προελθεῖν, τὸ κάλλιστον τῶν ἐκ 10 θεοῦ τοῖς ἀνθρώποις δοθέντων δῶρον καὶ ἐξοχώτατον καὶ ὁ μόνον τοὺς ἀνθρώπους εἰκόνα θεοῦ καλεῖσθαι πεποίηκε, τῆς ἀλόγου φύσεως πλεῖστον ἀπαλλοτριῶσαν αὐτούς.

Ἐγὼ μὲν οὖν μεγάλας ἔχειν χάριτας ὁμολογῶ τῷ πάντων θεῷ, ὅτι με εἰς τήνδε τὴν || ἡμέραν ἐταμίευσεν, ἐν ἣ τοὺς σοὺς φ.163^a ἱεροὺς καὶ θείους καὶ, ὡς γραφικῶς εἰπεῖν, ὠραίους πόδας εὐαγγε- 16 λίζομένους εἰρήνην καὶ ἀγαθὰ προσπτύξασθαι τε καὶ προσκυνῆσαι ἐγένετο καὶ κατὰ τὸν Ἀβραάμ ἐκεῖνον τὰ μέγιστα χαρῆναι. Ἀβραάμ γάρ φησιν εἶδε τὴν ἐμὴν ἡμέραν καὶ ἐχάρη. Ταύτην ἐγὼ τὴν ἡμέραν ἱεράν τινα καὶ θείαν νομίζω κατ' ἔτος ἐμαυτῷ ἐπιτάξω, ὡς- 20 περ οἱ τὰς ἱεροτελεστίας ἄγειν νομίζοντες, καὶ Θεοφανείων ἑορτὴν, ἴν' οὕτως εἴπω, ταύτην καλεῖν ἀξιῶσω, ἐν ἣ μοι τὰ τῆς σῆς θεοειδοῦς καὶ ἀγγελικῆς ὄψεως ἐφάνη καὶ ἐφ' ἣ μοι μείζονα φρονεῖν ἔπεισι τῶν ἐπὶ τοῖς ἰδίοις γαμηλίοις καὶ γενεθλίοις καὶ κατοικε- σίοις καὶ κουροσύνοις σεμνυνομένων κάπὶ τῇ τούτων ἀναμνήσει 25 τὰς ἐτησίους ἑορτάς τε καὶ πανηγύρεις ἀγόντων.

Ταῦτ' ἄρα καὶ φέρων ἐμαυτὸν παραδίδωμι ὅλη ψυχῆς διαθέσει, πάτερ ἀγιώτατε καὶ σεβασμιώτατε, σοῦ τῇ ἱερᾷ καὶ κοινῇ

1. Μεταξὺ τῶν λέξεων ἀνδρὸς καὶ ἀρετὴν κενὸν ὡσεὶ τριῶν γραμμάτων 5. ὡσαληθῶς 16. Μετὰ τὸ θείους ἔπονται αἱ λέξεις καὶ ἱεροὺς διαγεγραμμένα 18 ταμέγιστα ἀβραάμ

20. ἐμαυτὸν 21. Τὸ καὶ ἐνταῦθά τε καὶ ἀλλαχοῦ κατωτέρω ὅπου γράφεται βραχυγραφικῶς δὲν φέρει ἐνίοτε τόνον

καὶ φιλανθρωποτάτη τῶν Χριστιανῶν προστασία τε καὶ κηδεμο-
 νία, δοῦλον ἐς αἰεὶ ἐσόμενον τῇ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ ἐκκλη-
 σίᾳ, ἀγωνιούμενον μὲν ὑπὲρ αὐτῆς καὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς λατρευο-
 μένων ὅση δύναμις μέχρις αἵματος καὶ θανάτου καὶ μελῶν ἀφαι-
 5 ρέσεως, εἰ τούτου δεήσῃ, πιστεύων δὲ οἷς αὕτη πιστεύειν Χρι-
 στιανοῖς παραδέδωκε καὶ δογματίζων ἅπερ αὕτη δεδογματίκε, Θεο-
 φ.163^ς λογῶν τε || ἅπερ αὕτη θεολογεῖν ἐθέσπισε, πιστεύων μὲν εἰς πατέρα
 ἄναρχον καὶ ἀνάτιον καὶ ἀρχὴν, τουτέστιν ἄναρχον μὲν καὶ ἀνά-
 τιον ὡς ἐξ οὐδεμιᾶς ἄλλης ἀρχῆς ἢ αἰτίας τὸ εἶναι ἔχοντα οὔτε
 10 παρ' ἑαυτοῦ οὔτε μὴν παρ' ἑτέρου, ἀρχὴν δὲ υἱοῦ μὲν καὶ πνεύ-
 ματος φύσει καὶ οὐσίᾳ ὡς ἐκ τῆς ὑποστάσεως ἅμα αὐτοῦ προϊόντα
 κατὰ διαφόρους προόδους. Ἄφ' οὗ γὰρ πατήρ, καὶ υἱὸς ἦν καὶ
 Πνεῦμα ἅγιον, αἰεὶ δὲ ἦν πατήρ καὶ προβολεὺς καὶ οὐκ ἔστιν ἐπι-
 νοῆσαι τινα χρόνον ἢ αἰῶνα, καθ' ὃν τὸ πρῶτον αἷτιον οὐκ ἦν
 15 ταῦτα· τοῦ γὰρ αἰεὶ κατ' Ἀριστοτέλη οὐθέν πρότερον οὔθ' ὕστερον.
 Υἱοῦ μὲν δὴ καὶ πνεύματος ἀρχὴ ὁ πατήρ οὕτω, κτίσεως δὲ τῆς
 τε νοητῆς καὶ ὁρατῆς δημιουργίας καὶ ποιήσει· ἔξωθεν γὰρ ταῦτα
 καὶ οὐκ ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ θεοῦ παρήχθη, εἰ καὶ ὁ υἱὸς καὶ τὸ
 Πνεῦμα συνδημιουργὰ τούτων ἅμα τῷ πατρὶ κατὰ τὸ Τῷ Λόγῳ
 20 Κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος
 αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν.

Πιστεύω δὲ καὶ εἰς ἓνα υἱὸν αὐτοῦ μονογενῆ τὸν ἐπ' ἐσχάτου
 τῶν χρόνων ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας σαρκωθέντα δι' ἡμᾶς καὶ
 τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἀνάτιον τε καὶ αἰτιατὸν, ἀνάτιον μὲν τῷ
 25 χρόνῳ· ποιητῆς γὰρ χρόνων, οὐχ ὑπὸ χρόνον· αἰτιατὸν δὲ κατὰ
 τὴν τοῦ πατρὸς αἰδίον καὶ προαιώνιον καὶ ἀπόρρητον γέννησιν ὡς
 φ.164^α ἐξ ἐκείνου ἔχοντα τὸ εἶναι καὶ τὸ υἱὸν εἶναι καὶ τᾶλλα || πάντα
 ὅσα ἔχει. Οὐδὲν γὰρ τῷ υἱῷ ὃ μὴ παρὰ τοῦ πατρὸς.

Πιστεύω τε καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς δι'
 υἱοῦ ἐκπορευόμενον αἰδίως, τουτέστιν ἐξ ἀμφοῖν, ὡς ἐκ μιᾶς ἀρ-

9. ἄλλης πρόσθετον ἐν τῇ ᾧ δια παραπεμπτικοῦ σημείου /. 11. ἅμα
 αὐτοῦ μετὰ αὐτοῦ διαγεγραμμένον 14. αἷτιον 15. οὔθ' 27. τ' ἄλλα

χῆς. Ἀδύνατον γὰρ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ τοῦ πατρὸς εἶναι, εἰ μὴ διὰ τοῦ υἱοῦ, ὡς οἱ τε τῶν Λατίνων καὶ τῶν Γραικῶν διδάσκαλοι θεολογοῦσιν. Αὐτίκα γὰρ, ὡς ἐπιτροχάδην εἰπεῖν, ὁ μὲν θεῖος Δαμασκηνὸς Αὐτός ἐστι, φησί, λόγου ἄβυσσος, λόγου γεννήτωρ καὶ διὰ λόγου προβολεύς. Καὶ αὖθις ἐν τοῖς Ὑμνοῖς Ἰλεων 5 νέμοις ἡμῖν Πνεῦμα μεταδοτικὸν ἀγαθότητος ἐν πᾶσι διὰ σοῦ προερχόμενον, τῆς διὰ συναίτιον ἐνταῦθα τοῦ Πνεύματος τῷ πατρὶ τὸν υἱὸν παραδηλούσης, ἰσοδυναμούσης κατὰ τὸν θεηγόρον καὶ μέγαν Βασίλειον τῇ ἐκ τῶν προθέσεων, ἢ καὶ μάλιστα ἐπὶ τοῦ ὑλικοῦ αἰτίου παραλαμβάνεται, ἀλλ' οὐ τῇ ἐν καὶ μετὰ τῶν προ- 10 θέσεων, καθὼς τισι τῶν ἀντιλεγόντων τῇ προρρηθείσῃ ἐννοία δοκεῖ. Γελοῖον γὰρ καὶ ἀμαθὲς καὶ παρὰ τὸ τῆς ἐκκλησίας ἔθος καὶ ἅμα καὶ τοῦς τῆς γραμματικῆς κανόνας. Οὔτε γὰρ γραμματικῶς ἀκήκοέ τις ποτε τῶν περὶ ταύτην ἐσχολαχότων ἀντὶ τοῦ ἐν καὶ μετὰ τὴν διὰ παραλαμβάνεσθαι διδασκούσης, οὔτε τινὰ τῶν τῆς 15 ἐκκλησίας διδασκάλων ἀντὶ τῶν προθέσεων τούτων χρησάμενον ποτε τῇ διὰ. Εἰ δέ πού τις ἅπαξ καὶ καταχρησάμενος ἔφθη τοῦτόν γε τὸν τρόπον τῆς ἐννοίας, ἀλλ' οὐ || νόμος τὸ σπάνιον, ἐπεὶ οὐδὲ φ.164^ο μία χελιδὼν ἔαρ ποιεῖ κατ' Ἀριστοτέλη, οὐδὲ γραμμὴ μία τὸν γεωμέτρην, οὐδὲ πλοῦς εἰς τὸν θαλάττιον. 20

Οὕτω τοίνυν πίστεως ἔχων τῆς εἰς πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα, τὴν μίαν θεότητα τε καὶ κυριότητα καὶ οὐσίαν καὶ φύσιν καὶ δύναμιν καὶ ἐνέργειαν εἰς τρεῖς ὑποστάσεις εἴτ' οὖν πρόσωπα θεωρουμένων ἐπ' ἴσης, ἧ μοι δεδήλωται, τὰς αὐτὰς αὖ ιδιότητας καὶ ἐκάστη τῶν θεαρχικῶν προσώπων καὶ ὑποστάσεων νομίζω, 25 ἄς ἢ τοῦ θεοῦ πασῶν ἀγιωτάτη ῥωμαϊκὴ ἐκκλησία δογματίζειν παραδέδωκε, μὴ μόνον τὰς ὑφιστάσας αὐτὰ καὶ οἷον εἰδοποιούσας, ἄς καὶ κυρίως ἡγητέον καὶ ὀνομαστέον ιδιότητας αὐτῶν, ἐπεὶ καὶ κατ' αὐτὰς τὰ θεῖα διακέκριται πρόσωπα, ἀλλ' ἤδη καὶ τὰς ἀπλῶς

7. δῖα 9. ἐκ 10. ἐν μετὰ 11. ἀντιλεγόντων
 14. τίς ποτὲ ἐν 15. μετὰ διὰ οὔτε τινα 17. διὰ
 που τοῦτον 23. εἴτουν 24. ἐπίσης

οὕτω παρεπομένας καὶ λεγομένας ιδιότητας καὶ γνωρίσματα, ὡς-
 περ ἐπὶ μὲν τοῦ πατρὸς τὸ ἀγέννητον καὶ ἀναίτιον καὶ ἀναρχον.
 Ταῦτα γὰρ οὐ τί ἐστὶν ὁ πατήρ, ἀλλὰ τί οὐκ ἔστι δηλοῖ· τὰ γὰρ
 κυρίως ἴδια καὶ ὀρισμοὶ τῶν ὧν εἰσι τυγχάνει, ὡςπερ ἡ πατρότης
 5 καὶ τὸ γεννᾶν ἐπὶ τοῦ πατρὸς· ταῦτα γὰρ τὸ τοῦ πατρὸς ὑφίστησι
 τε καὶ εἰδοποιεῖ πρόσωπον, ἐκεῖνο δὲ οὐ, ἀποφατικά τε ὄντα καὶ
 στερητικά, ἀλλ' ἢ μόνον ἴδια καὶ ἀπλῶς γνωρίσματα τοῦ πατρὸς.
 Ὡσαύτως καὶ τὸ αἷτιον οὐ κυρίως ἴδιον τῷ πατρὶ, ἀλλὰ παρεπόμε-
 νον καὶ τοῦτο· ἔπεται γὰρ τῷ πατρὶ τὸ καὶ αἷτιον εἶναι οὐ ἐστὶ πα-
 φ.165^α τήρ, ἐπεὶ ἔκ γε || τῶν περὶ αὐτὸν τοῦτο καὶ οὐκ ἔκ τῶν κατ' αὐτόν·
 11 ὡςπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου φέρε εἰπεῖν τὸ μὲν λογικῶς κυρίως ἴδιον,
 τὸ δὲ γελαστικὸν οὐ κυρίως ἴδιον· ἐπουσιῶδες γάρ. Πρῶτον μὲν γὰρ
 δεῖ τὸν ἀνθρώπον ἢ ἀνθρωπον λογικὸν εἶναι, εἴθ' οὕτως ἔπεσθαι αὐτῷ
 καὶ τὸ γελαστικὸν εἶναι· ἐκεῖνο γὰρ ἐστὶν ὁ τὸν ἀνθρωπον ὑφίστησι
 15 τε καὶ εἰδοποιεῖ καὶ αὐτὸ τοῦθ' ὅπερ ἐστὶν ἀνθρωπον ποιεῖ, τῶν
 ἄλλων ὁμογενῶν αὐτῷ εἰδῶν διαστέλλον. Τὸ δὲ γελαστικὸν ἔπεται
 μόνον τῷ ἀνθρώπῳ οὐκ εἰς τὸ τί ἦν εἶναι αὐτῷ συμβαλλόμενον· ἐπεὶ
 καὶ τῇ ἐπινοίᾳ λογικὸν μὲν ἐστὶ λαβεῖν ἄνευ γελαστικοῦ, γελαστικὸν
 δὲ ἄνευ λογικοῦ οὐδαμῶς. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ υἱοῦ συστατικὸν
 20 μὲν καὶ ὑποστατικὸν τὸ γεννᾶσθαι καὶ ἡ υἰότης· τοῦτο γὰρ ἐστὶν
 ὧ ὁ υἱὸς ἢ υἱὸς τοῦ πατρὸς διαφέρει κατὰ τὴν τῶν πρὸς τι ἀντί-
 θεσιν, τὸ δὲ αἷτιατὸν οὐ κυρίως ἀλλ' ἐπομένως ἴδιον τῷ υἱῷ, ὡς-
 περ καὶ τῷ πατρὶ τὸ αἷτιον. Οὐ γὰρ ἢ αἷτιατὸς ἔχει τὸ γεννητὸς,
 ἀλλ' ἢ γεννητὸς ἔχει τὸ αἷτιατὸς καὶ τᾶλλα ὡς ἀνωτέρω εἴρηται
 25 ἐπὶ τοῦ πατρὸς. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ Πνεύματος ὑποστατικὸν
 μὲν τὸ προβάλλεσθαι ἢ καὶ τὸ πνεῖσθαι ἐξ ἀμφοῖν ὡς ἀπὸ μιᾶς
 καὶ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς ἐφ' ὅσον ὁ πατήρ καὶ ὁ υἱὸς ἓν εἰσι κατὰ

9. Τοῦ οὐ προηγείται τινῶν περιγεγραμμένον 10. καταυτὸν
 15. ὅπερ ἐστὶν 22. ἀλλ' ἐπομένως πρόσθετα ἐν τῇ ᾧα διὰ
 παραπεμπτικοῦ σημείου /. μόνον ἐν τῷ κειμένῳ γεγραμμένου
 24. τ' ἀλλὰ 27. ἐφ' ὅσον

τὴν προβλητικὴν δύναμιν, ἣν ὁ πατήρ δίδωσιν ἐν τῷ γεννᾶν τῷ υἱῷ, καὶ διὰ τοῦτο οὔτε δύο αἷτια οὔτε δύο ἀρχαί, ἀλλὰ μία καὶ ἡ αὐτὴ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀρχὴ ἢ ὡς ἐξ ἑνὸς προβολέως. Διαστέλλεται ἄρα τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον πατὴρ καὶ υἱοῦ τῆ διαφορᾷ τῶν || πρὸς τι ἐν μιᾷ καὶ τῆ αὐτῆ τῷ ἀριθμῷ προβολῆ παρὰ φ.165⁶ ἀμφοῖν τοῖς προσώποιν, καθ' ἣν τοῦτο μὲν προβάλλεται, ἐκεῖνα δὲ 6 προβάλλει ὡς ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς, καὶ οὐ τῆ διαφορᾷ μὲν τῶν προόδων τοῦ υἱοῦ διαστέλλεται, ὡς δοκεῖ τοῖς τῆς ἐναντίας μερίδος, λέγω δὲ τῆ τοῦ γεννητοῦ καὶ ἐκπορευτοῦ, τοῦ πατρὸς δὲ μόνου τῆ πρὸς ἀλληλα ἀναφορικῆ σχέσει, ἅτε δὴ καὶ παρ' ἐκείνου δὴ- 10 θεν μόνου προβαλλομένου. Ταῦτα γὰρ οὐ κυρίως διαφοραί, εἰ καὶ τοῖς τρόποις τῶν προόδων διαφέρειν δοκεῖ· αἱ γὰρ διαφοραὶ ἐναντιότητές εἰσιν, ὡς τοῖς περὶ ταῦτα δεινοῖς δοκεῖ. Ταῦτα δὲ οὐκ ἐναντία ἀλλήλοις· τὰ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ἐνὶ ὑποκειμένῳ θεωρούμενα ἅμα οὐκ ἐναντία, ὡς περ τὸ λευκὸν καὶ τὸ τρίγωνον· 15 ταῦτα δὲ ἅμα θεωρούμενά εἰσιν ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ προσώπῳ τοῦ πατρὸς, λέγω δὲ τὸ τε γεννητὸν καὶ τὸ ἐκπορευτὸν· ἐκεῖθεν γὰρ καὶ ἅμφω. Οὐδεμία δὲ τῶν ἀντικειμένων ἀντίθεσις χώραν ἐν τοῖς θείοις προσώποις ἔχει, εἰ μὴ ἢ κατ' αἰτίαν· λείπεται ἄρα τῆ κατ' αἰτίαν διαφορᾷ τοῦ υἱοῦ διακρίνεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. 20

Οὗτος ὁ τῆς ἐμῆς περὶ τὴν Τριάδα πίστεως χαρακτήρ, ἁγιώτατε πάτερ, ὡς ἐν κεφαλαίῳ εἶπεῖν, ἵνα μὴ περαιτέρω λέγων τὰς σὰς ἱεράς καὶ θείας ἀκοὰς ἀποκναίειν δοκῶ, ἀκόλουθος, οἶμαι, τῆ παρὰ τῆς ἁγιωτάτης καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας δογματιζομένη τε καὶ παραδεδομένη πίστει μετὰ πολλῆς || ἐρεύ- φ.166⁶ νης τε καὶ ἐξετάσεως θείας τε καὶ ἀνθρωπίνης, ἢ καὶ ζωὴν αἰώνιον 26

2. διατουῦτο 3 ὡς πρόσθετον ἄνωθεν χειρὶ πιθανῶς τοῦ Λα-
σκάρως 4. Μετὰ τὸ υἱοῦ ἔπεται τῶν περιγεγραμμένων 5. παρὰ(;) ἐπὶ ἄλλων διεξοσμένων 6. καθῆν 12-13. ἐναντιότητες εἰσὶν
16. θεωρούμενα εἰσὶν 18. ἀντίθεσις πρόσθετον διὰ τοῦ παρα-
πεμπτικοῦ σημείου : 19. ἢ μὴ 22. ὡς πρόσθετον ἐν τῆ ῥα ἐν τῆ
ἀρχῇ τοῦ στίχου τῆ αὐτῆ χειρὶ 26. αἰώνιον

τοῖς κατ' αὐτὴν πιστεύειν ἡρημένοις ὄντως δίδωσι κατὰ τὸ λόγιον. Ἐρευνᾶτε γάρ φησι τὰς γραφάς, ὅτι ἐν αὐταῖς δοκεῖτε εὐρήσειν ζωὴν αἰώνιον· ἧς καὶ αὐτὸς μέτοχος εἶην, ὦ παναγία Τριάς, πρεσβείαις τοῦ μεγάλου καὶ μακαριωτάτου πατρός.

5 Ἐκ μέντοι γε δὴ ταύτης τῆς ὁμολογίας καὶ περὶ τῶν λοιπῶν τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας δογμάτων ὅπως ἔχω διαθέσεως πάρεστί σου τῇ ὑψηλοτάτῃ καὶ ὀξύτάτῃ συνέσει τε καὶ ἀγχινοῖα τεκμαίρεσθαι, πάντως θεοῦ χάριτι καλῶς καὶ εὐσεβῶς καὶ διαπύρρῳ ζήλῳ διακείμενος καὶ περὶ ταῦτα καὶ ἐτοιμῶς ἔχων κινδυνεύειν καὶ περὶ τούτων ἐθέλειν,
10 εἰ δεήσειεν. Εἰ γὰρ καὶ πρὸ τῆς παρούσης ὁμολογίας οὐδ' ὅπως οὖν ὑπεστελλόμενῃ μετὰ παρρησίας ἀντιλέγων τε καὶ ἐναντιούμενος τοῖς ταῦτα διασύρειν καὶ μωμεύειν ἐθέλουσιν ἐν τε τοῖς βασιλείοις αὐτοῖς ἐν τε πατριαρχείοις ἐν τ' ἀγοραῖς ἐν τε μοναστηρίοις καὶ πανταχῇ τῆς μεγάλης πόλεως ἐκείνης, ὡς ἅπαντες ἴσασιν οἱ ἐκεῖσε
15 καὶ οἱ νῦν ἐνταῦθα παρόντες, πῶς οὐχὶ μετὰ τὴν ἔμπροσθεν τοῦ κοῖνου τῶν Χριστιανῶν ἀγωνοθέτου τε καὶ βραβευτοῦ γινομένην ὁμολογίαν καὶ οἷον εἰπεῖν ἀπογραφὴν οὐ προθυμότερον ἀγωνιοῦμαι πρὸς τοὺς τῆς ἀληθείας ἄθλους ἐπαποδύομενος, τὸν ἀθλοθέτην καὶ βραβευτὴν ἔχων ὁρῶντα σχεδὸν καὶ τοὺς ἀθλοῦντας οὐ τοῖς ἐκ
φ.166⁶ || κοτίνων καὶ σελίνων ἀναδοῦντα στεφάνοις, ἀλλ' εὐχαῖς ταῖς τοὺς
21 ἀμαράντους καὶ ἀκηράτους προξενησούσαις στεφάνους.

Ἐπεὶ δὲ ἀνωτέρω δοῦλον ἑμαυτὸν ὡμολόγηκα τῇ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ ἐκκλησίᾳ, ταῦτόν γάρ εἰπεῖν τῇ σῇ μακαριότητι, ἥδη καὶ τοὺς ἐμοὺς υἱεῖς Ἀλέξανδρόν τε καὶ Νικόλεων ἀνατίθημι ταύτῃ
25 καὶ οἷον ἀφιερῶ, καθάπερ ἡ Ἄννα ποτὲ τὸν Σαμουὴλ τῷ θεῷ, δεό-

1. καταυτὴν 3. Μετὰ τὸ αἰώνιον εὐρηγται αἱ λέξεις κατὰ τὸ λόγιον διαγεγραμμένοι 13. τ' πιθανῶς ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέν-

τος τε, διαγραφέντος τοῦ ε 17 ἀπογραφὴν ἀλλ' ἐν τῇ ῥα οὐδὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ σημεῖον : 20. σελίνων 23. ταυτόν

24. Ἐν τῷ υἱεῖς ἀντὶ τοῦ ε ὑπῆρχεν τὸ πρῶτον ο τοῦ βιβλιογράφου παρασκευαζομένου νὰ γράψῃ υἱοῦς

μενος τῆς σῆς μακαριότητος, ὥστε αὐτοὺς ἐγκαταλέξει τῷ θειο-
 τάτῳ τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας κλήρω, ὥστε δούλους αὐτοὺς εἶναι
 ἀπό γε τοῦ νῦν εἰς ἅπαντα τὸν δοθησόμενον αὐτοῖς παρὰ θεοῦ
 βίον. Ἰλαθι δὲ καὶ ἡμῖν, ἀγιώτατε πάτερ, εὐμενῶς καὶ τῇ συνή-
 θει χρώμενος φιλανθρωπία, εἴ τι τοῦ δέοντος ἔξω καὶ τῆς μεγά- 5
 λης σοῦ τοῦ μεγάλου πατρὸς ἀξίας οὐκ ἀξίως εἴρηται οἷς ἀνη-
 νέγκαμεν τολμήσαντες. Οὐ γάρ ἐκ προαιρέσεως τὸ ἀμάρτημα,
 ἄπαγε, ἀλλ' ἐξ ἀγνοίας τῆς σμικρᾶς καὶ ταπεινῆς ἡμῶν τῶν τα-
 πεινῶν διανοίας πεπλημέληται.

2. ὥστε ἀνωθεν τῇ αὐτῆ χειρὶ 4. Μετὰ τὸ βίον ἢ λέξις αὐτῶ
 Ἰλαθι 5. φιλανθρωπεία 8. ἄπαγε ἐν τῇ ᾧ διὰ παραπεμ-
 πτικοῦ σημείου ∕. 9 πεπλημέληται